

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΤΟΜΟΣ ΚΗ'.

Συνδρομή ἑτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἐκαστ. ἔτους καὶ εἶναι ἑτήσιαι. — Γραφίδην Διευθ. Ὁδ. Παρθενωγείου 12.

19 Νοεμβρίου 1889.

Ο ΚΑΠΕΤΑΝ ΓΙΩΡΓΗΣ

Κάθε χωριό, βουνό, δάσος, λαγκάδι, ῥημο-
κλήσι· ἡ πύργος ἔχει καὶ τὸ φάντασμά του ἡ τὸ
στοιχείο του, κι' ἂν καλοξετάσουμε τὸ πρᾶγμα
θαῦρουμε ἀπὸ ἓνα στοιχεῖο καὶ σὲ κάθε σπιτί!
ἄλλοῦ εἶνε ἁρώστια, ἄλλοῦ θάνατος, ἄλλοῦ
μεθύσι, καὶ ἄλλοῦ κάποιος ἄλλος δαίμονας ποῦ
σοῦ φαρμακώνει τὸν ἀέρα, ἐκεῖ ποῦ θαρρεῖς πῶς
βασιλεύει ἡ καλοπέρασι καὶ ἡ καλοτυχία.

Στὸ χωριό ποῦ θὰ σᾶς πάρω, — ἔς ἓνα ἀπ'
τὰ ὠμορφότερα νησιά μας, — τὸ στοιχεῖο τοῦ
τοποῦ ἦτανε γιὰ πολλὰ χρόνια ὁ Καπετὰν
Γιώργης. Τώρα ὁ καίμενος ἀπέθανε, κι' ἀφῆκε
ἔς τὸν τόπο του ἓνα ἄλλο στοιχεῖο ποῦ ζῇ ἀκό-
μα, καὶ ὅσο ζῇ, ποῖς τολμᾷ νὰ πάρῃ θάρρος
μαζί μου!

Λοιπὸν ἂς γυρίσουμε πίσω καμμιὰ 'κοσαριά
χρόνια, κι' ἂς πᾶμε ἔς τὰ βλογημένα κεῖνα χώ-
ματα. Ἀς σταθοῦμε ἔς τὸ βορεινὸ ἀκρωτήρι ποῦ
ἦτανε μιὰ φορὰ μεγαλόπολι, μὲ τὲς ἀρμάδες
της, μὲ τοὺς ποιητάδες της, καὶ μὲ τὲς μαρμα-
ρένιες κολόνες της. Ἀχ, τί θρούβαλα γενήκανε
ὅλα! Ἡ ἀκρόπολι γένηκε τάπια μ' ἓνα καλύβι
ἀπάνω, ἓνα μέρος τῆς πολιτείας κοιμητήριον,
καὶ τὸ ἄλλο χωράφια μοιρασμένα ἐδῶ κι' ἐκεῖ
μὲ θεώρατους βώλους ἀπὸ ἀσβεστόπετρα. Πόσες
φορὲς ἐπήγαينا τάποβρόχια ἐκεῖ ἀπάνω γιὰ
νὰ μαζέψω σαλιάγκους ἢ καυκαλήθρες, κι' ἐγύ-
ριζα μὲ μιὰ φούχτα σκωριασμένες ἀντίκες καὶ
σπασμένα λυχναρία!

Τὸ καθαυτὸ χωριὸ θὰ τὸ βροῦμε νὰ χαμο-
γελᾷ ἀπ' τὸ πλάγι, πάνω ἔς τὸ βουνάρακι. Ὅποιο
παρθύρι κι' ἂν ἀνοίξης ἐκεῖ ἀπάνω, ἀνοίγει
καὶ ἡ καρδιά σου, γιατί ἀπ' τὰ δεξιὰ ἔχεις θά-
λασσα ὅσο φτάνει τὸ μάτι, ἐμπροστὰ ἓνα κόρφο
ἀπέραντο, πέρα μιὰ σειρά βουνὰ στολισμένα δῶ
κι' ἐκεῖ μὲ χωριά, ἔς τ' ἀριστερὰ ἓνα κάμπο ἐληνὲς
γεμάτο, κι' ἓνα ποτάμι ἔς τὴ μέση: ἴσα ἴσα τὸν
κάμπο ποῦ ἔπεσε ὅξω μιὰ φορὰ ὁ Ὀρφέας, καὶ
κρέμασε τὴ λύρα του σὲ μίαν ἰτιά, καὶ ἀπὸ
τότες ἐκελαιδοῦσαν ἐκεῖ τὰ ἡδονία μὲ μιὰ γλύκα

ποῦ δὲν εἶχε ταῖρι, ὡς πρὸ πέντ' ἔξη χρόνια,
ποῦ κόψανε τὲς ἰτηὲς οἱ Τούρκοι, κι' ἐγυμνώθηκε
τὸ ποτάμι, καὶ φύγανε τὰ καίμενα τ' ἀηδονία,
ὕστερα ἀπὸ 30 αἰῶνων ξεφάντωμα!

Ἀς ἔρτουμε ἔς τὸν Καπετὰν Γιώργη. Φαν-
ταστήτε ἓνα μισοκυριτὴ ἄθροπο, μὲ μέτριο ἀ-
νάστημα, κανονικὸ πρόσωπο, τόσο λιοκαμμένο
ποῦ θὰ τὸν ἐπέρνετε γιὰ ἀράπη! Καὶ τί λέγω
πρόσωπο! Ὅλο του τὸ κορμὶ ἦτανε τέτοιο,
γιατὶ ἄλλα, ἐκτὸς κουρελιασμένα ρούχα, δὲν
ἔβαζε. Τοῦ δίνανε ρούχα κι' αὐτὸς ἐκάθιζε κά-
τω ἀπ' ἓνα βράχο, τὰ ἐκοβγε κομμάτια κομ-
μάτια, τὰ ἔδενε πάλι μὲ σπάγους, καὶ τᾶβαζε!
Ποτὲς δὲν εἶπε γιατί τὸ ἔκανε τοῦτο. Ὅλοι
τῷ ξέραν ὅμως, καὶ νὰ σᾶς τὸ πῶ καὶ σᾶς τώρα:
Ἦτανε τρελλός!

Ὁ Καπετὰν Γιώργης μιλοῦσε μιὰ γλῶσσα
ὅλους διόλου δική του· ποῦ καὶ ποῦ καταλά-
βαινες λέξι, ἡ ἄλλες κατακυλοῦσαν ἀπ' τὰ
χειλὴν του σὰν πετραδάκια καὶ πέφτανε κάτω.
Φαινότανε πάντοτε σοβαρὸς καὶ βυθισμένος σὲ
συλλογές· ὡς καὶ τὸ γέλιοιο του (καὶ γελοῦσε
πολύ σπάνια), εἶχε μιὰ παράξενη σοβαρότητα,
σὰν νᾶλεγε: « Ἐννοια σου, κυρὰ Χαρά, τὸ
ξέρω πῶς εἶσαι ψεύτρα, καὶ δὲν μὲ γελᾷς. »

Δὲν ἤρχοιτανε ἔς τὸ χωριὸ παρὰ σὰν πεινοῦσε.
Καὶ φυσικὰ ὅλος ὁ κόσμος τοῦ ἔδινε. Ἡ κα-
θαυτὸ φωλιά του ἦταν ὅξω, ἔς τοὺς τέσσερες ἀ-
νέμους, κατὰ τὴν παλῆα πολιτεία. Ἐκεῖ ἀγα-
ποῦσε νὰ τριγυρίζῃ, καὶ μὰ τὴν ἀλήθεια, σὰν
τὸν ἔβλεπα καμμιὰ φορὰ μεσ' ἔτὰ χαλάσματα,
θαρροῦσα πῶς ἦτανε φάντασμα κανενὸς προγό-
νου ποῦ σηκώθηκε νὰ κλάψῃ τὰ σημερινὰ χάλια
τῆς πατρίδος του.

Καὶ ποῖς ἦταν ὁ Καπετὰν Γιώργης; ποτὲς
δὲν μπόρεσα νὰ μάθω ἀπ' τοὺς κατοίκους, καὶ
σὰν βωτοῦσα τὸν ἴδιο, ἐγύριζε τὸ πρόσωπό του
πρὸς τὴ θάλασσα καὶ μουρμουρίζε μὲ μιὰ φίσκα
σὰν νὰ παρᾶσταινε ἔς τὸ θέατρο! Ὁ Καπετὰν
Γιώργης θὰ ἔμενε σὲ ὅλους μας παντοτεινὸ μυ-
στήριον, ἂν δὲν ἤρχοιτανε μιὰ μέρα ἓνας γῆπος
νὰ τραβήξῃ ἔς τὸν κόρφο μέσα, κι' ἂν δὲν κατέ-
βαινα κι' ἐγὼ ἔς τὴν ἀκρογιαλιά ν' ἀγοράσω
ψάρια.

Γρίπος! Μεγάλη υπόθεσι! Σάν νά λέμε, έφθασε τὸ Αὐστριακό! Καί ὄχι γιὰ τίποτες ἄλλο, παρὰ γιὰ τὰ σπαρταριττά μπαρμπούνια ποῦ ἀνεβάζανε ὕστερα ἀπὸ κανά— δυὸ ὄρες οἱ ψαροπουλητάδες, καὶ σάν τὰ φώναζε ὁ γέρο Μπάντας (ἄλλο στοιχειό!) μέσα 'ς τοὺς δρόμους, ἐτραντάζανε τὰ παραθύρια ἀπ' τὸ βοητό.

Ἐγώ, νά σὰς πῶ τὴν ἁμαρτία μου, ἀγαπούσα τὰ ψάρια, μὰ πλειότερο ἀγαπούσα νά βλέπω τὸ γρίπο! Κἄτι τις μὲ τραβούσε πάντοτε πρὸς τὸ γρίπο. Ἐστέκουμουν ὅλη τὴν ὥρα καὶ κοιτάζω τὰ εἰκοσιτέσσαρα κουτιά του νά χτυποῦν τὰ κύματα ὅλα μονομιᾶς, ν' ἀνεβαίνουν, νά μένουν ἴσια καὶ ἀκίνητα 'ς τὸν ἀέρα γιὰ μιὰ στιγμή, καὶ νά βουτοῦν· πάλι, σάν νά τοὺς εἶχες κουρτισμένους τοὺς δώδεκα ἐκείνους παλληκαράδες ποῦ τὰ τραβούσανε. Ἐπειτα κύτταξα τὸ γύρο ποῦ σχεδιάζανε πᾶ' 'ς τὰ ἡσυχὰ νερά καθὼς ῥήχτανε τὸ δίχτυ, καὶ συλλογιόμουν τί κακὸ θὰ γινόντανε κάτω 'ς τὸ βάθος! Τί ὄνειρα νάδανε ψές τὰ κακόμοιρα τὰ ψάρια! Θαρροῦσα πῶς τ' ἔβλεπα νά χύνονται ἀπὸ δῶ κι' ἀπὸ κεῖ σάν τρελλὰ, καὶ νά πιάνονται! Καὶ σάν ἀνιστοροῦσα πῶς καὶ νά ξέρανε τί θὰ πῇ δίχτυ, καὶ νά μὴ σαλεύανε ἀπ' τὸν τόπο τους, πάλι θὰ τ' ἔπερνε τὸ δίχτυ 'ς τὴν ἀγκαλιά του, μοῦ ἤρχότανε νά φωνάξω νά σταματήσῃ ὁ γρίπος, γιὰ νά προφτάσουν νά γλυτώσουν τὰ ψάρια!

Σὲ μισὴν ὥρα μέσα ἡ βάρκα ἦταν ἀρχαμένη, καὶ τὰ δώδεκα ἐκεῖνα θαλασσοπούλια, χωρισμένα σὲ δυὸ γραμμὲς ἀπάνω 'ς τὸν ἄμμο, σέρνανε τὰ δυὸ παλαμάρια τοῦ γρίπου σιγὰ σιγὰ ἀπ' τὴ μέση τους, καὶ γύριζε πίσω πηδηχτὰ ἓνας ἓνας τοὺς νά στρεφογύριση καὶ τὸ σκονάκι του μὲ τὸν κόμπο 'ς τὴν ἄκρη, καὶ νά πιαστῇ 'ς τὸ παλαμάρι γιὰ νά ξανασύρῃ. Ἦτανε μιὰ χροιά νά τοὺς βλέπῃς. Δὲν πρόκοψα ἀκόμα νά δῶ καμμιά ζωγραφιά τους. Γιατί δὲν ἱστοροῦν οἱ ζωγράφοι μας ἓνα ῥωμαϊκὸ γρίπο; Ζωντανὸ καὶ χαριτωμένο «σύμπλεγμα», χίλιες φορές πρὸ χαριτωμένο ἀπὸ πολλὰ ἄψυχα κουρουφέξαλα ποῦ βλέπουμε 'ς τὰ μουσεῖα. Νὰ δῆς ἀντίκρου μορφιά, δύναμι καὶ χάρι· νὰ δῆς παγίδια ποῦ νά τὰ λιμπίζεσαι, στήθια μπρούτζινα, λαιμούς καὶ κεφάλια σάν τοῦ Ἀπόλλωνα, γυρισμένα καθὼς τὰ εἶχαν πρὸς τὸ πέλαγο, μὲ τὰ χέρια τους ἀκουμπισμένα 'ς τὸ παλαμάρι.

Ἄλλη μισὴν ὥρα, κι' ὁ γρίπος ἔβγαίνει. Ἐβλεπες τὰ ψάρια ἀπὸ μακριὰ κι' ἀστράφτανε τρεμουλιαστά πάνω 'ς τὸ δίχτυ, σάν τὰ στέρια 'ς τὸν οὐρανό. Σὲ μιὰ στιγμή τὰ παλληκαρία μαζεῦτηκανε τριγύρω, καὶ τινάζανε τὰ δίχτυα μεσ' 'ς τὰ κορίνια. Μπαρμπούνια, σαρδέλες, γοῦπες, σμαρίδες, καλαμαράκια, — καὶ τί λογῆς μεζέδες δὲν εἶχε! Κάτω — κάτω 'ς τὸ βάθος τοῦ δίχτυοῦ, νά σου καὶ μιὰν ὀκαδιάρικη συναγρίδα!

Ὁ Καπετὰν Γιάννης, ποῦ μὲ ἤξερε φαίνεται, τὴν παίρνει, περνᾷ ἓνα κομμάτι βροῦλο ἀπ' τὰ σβάρachνά της, τὸ δένει, καὶ μοῦ τὴν προσφέρει χαμογελώντας. Δὲν ἤθελαν νά πάρῃ χρήματα. Τὸν ἐπροσκάλεσα λοιπὸν 'ς τὸ δεῖπνο, γιὰ νά τὸν πληρώσω σὲ κρασί, καὶ δέχτηκε.

Τὸ βράδυ βράδυ ὁ Καπετὰν Γιάννης ἦτανε σπίτι μας, μὲ τὸ χρυσὸ σκολαρίκι 'ς ταῦτί του, μὲ τὸ μακρὸ φέσι, καὶ μὲ τὸ κόκκινο μαντήλι κάτω 'πὸ τὸ γλέκι του. Βγάζει τὰ παπούτσια του μπρὸς 'ς τὸ κατώφλιο, καὶ μπαίνει μέσα. Ὁ καπετανιὸς μας ἦτανε ἀπάνω κάτω πενηντάρης, μὰ βασιτούνταν ἀκόμα, κι' ἂν ἤθελε νά βάλῃ τὸ ψαρό του μουστάκι, θὰ γελούσε τὸν κόσμον καμμιά δεκαεὶα χρόνια. Ἦτανε καὶ ντροπαλὸς σάν κορίτσι. Ὑστερ' ἀπὸ τὰ συνειθισμένα «ἀνθρωπώματα», καθὼς τὰ λέν' ἐκεῖ, ἔρχεται καὶ ὁ δίσκος — «Γεῖά σας, καλῶς σὰς εὐρήκαμε» — κάτω ἡ μαστίχα! Ἐπειτα παίρνει πέντ' ἑξῆ ἀμύγδαλα, καὶ σπάνοντάς τα μὲ τὰ δόντια του, καὶ παστρεύοντάς τα μὲ τὰ ῥοζομένα δάκτυλά του, μᾶς ἐγλέντιζε μὲ τὰ λόγια του, γιὰτὶ μιλοῦσε καὶ λιγάκι παράξενα, σάν ξένος ὅπου ἦτανε.

Ἀκόμα δύο τρεῖς μαστίχες καὶ καθήσαμε 'ς τὸ φαγεῖ. Ἡ συναγρίδα ἔγινε πλακί, καὶ περιττὸ νά τὴν ἐπαινέσουμε 'δῶ πέρα. Ἐπειτα εἶχαμε καὶ κἄτι ἄλλα καλοφάγια καμωμένα ἀπὸ μιὰ τεχνήτρικ ποῦ μπορούσε νά κἀνῃ τὴν τύχη μὲ τὴ μαγειρικὴ ἂν ἐζούσε 'ς τὴν Εὐρώπη! Ὅλα αὐτὰ τᾶχετε καὶ σεῖς 'ς τὴν Ἀθήνα. Ἀς μὴ σὰς κακοφανῇ ὅμως νά σὰς πῶ πῶς ἐκτός ἀπὸ κἄτι γλυκύσματά σας, ἂν θέτε καθαυτὸ καρτέδες, μπουρέκια, μπακαλαδάδες καὶ ἄλλα τέτοια, νά κοπιᾶσετε 'ς τὰ νησιά μας.

Ὁ καπετὰν Γιάννης, μὲ τὴ μιὰν ἄκραν τῆς πετσέτας χωμένη 'ς τὸ γίκκι του, τὰ ἐτιμοῦσεν ὅλα μὲ τὴν ὀρεξίν του. Σάν καλὸς θαλασσινὸς ὅπου ἦταν ὅμως, πλειότερα ἀπ' ὅλα ἐτιμοῦσε τὸ κρασί. Σάν ἐσηκωθήκαμε ἀπ' τὸ τραπέζι, τὰ μάτια τοῦ καπετανίου τινάζανε σπίθες, καὶ τὰ μάγουλά του ἦσαν κόκκινα σάν τὸν ἄστακὸ. Ἐπέρασε καὶ ἡ πρώτη ἐκείνη ντροπή, καὶ μᾶς διεσκέδαζε τώρα μὲ πολλὰς ἱστορίες καὶ νοστιμάδες.

Ἀπὸ ὀμιλία σὲ ὀμιλία, εἶπαμε καὶ γιὰ τὸν Καπετὰν Γιώργη. Ὁ μουσαφίρης μας ἀμέσως φάνηκε σάν στεναχωρημένος. Ἐγὼ βλέποντας πῶς κἄτι πρέπει νά ξεῖρει γιὰ τὸ στοιχειό μας, ἄρχισα νά τοῦ βάζω φυτίλια. Στὴν ἀρχὴ δὲν ἤθελε ν' ἀνοίξῃ τὸ στόμα του. Ὑστερα ὅμως ἀπὸ πολλὰ παρηκάλια καὶ ὑπόσχεςες νά μὴν τὸ ξαναπῶ κανενός, καὶ σάν ἐφύγανε κ' ἡ γυναῖκες ποῦ δὲν τὲς ἐμπιστευότανε φαίνεται, ἀν καὶ τὲς

ἐφερόνταν με μεγάλο σέβας, ἄρχισε τὴ διήγησι ποῦ θὰ σὰς κάμω τώρα με πιὸ λίγα λόγια.

« Ἦτανε συμπατριώτης μου, εἶπεν ὁ Καπετάν Γιάννης, σὰν ἔβγαλε πρῶτα τὸ κόκκινο μαντήλι του κ' ἐσκούπισε με κάποια στενοχώρια τὸ πρόσωπό του, — Ἦτανε συμπατριώτης μου, καὶ εἶμαι γαμπρός του! Ἦτανε γιὸς ἐνὸς ψαρά, μὰ τὸ εἶχε μέσα του, καὶ ἤθελε νὰ γείνη μεγάλος ἄνθρωπος. Εἶχε 'στὸ μάτι καὶ μιὰ ἀρχοντοπούλα, ποῦ τὸν ἀγαποῦσε κι' αὐτὴ, γιατί ἦτανε καὶ μορφονιός. Μὰ πριχοῦ γυρεύση τὴν κοπέλλα ἔπρεπε νὰ προικίσῃ καὶ νὰ παντρεύῃ τρεῖς ἀδελφάδες, καὶ ἔπειτα νὰ γείνη κι' αὐτὸς πλούσιος. Ἐσυμφωνήσανε τὸ λοιπὸν νὰ περιμένουνε μερικὰ χρόνια, γιὰ νὰ κάμῃ σερμαγιά, κ' ἔπειτα νὰ στείλῃ τοὺς προξεντάδες.

Κ' ἔτσι βγαίνει ὁ Γιῶργης 'ς τὸν κόσμον, καὶ δουλεύοντας με τὴν καρδιά του, 'ς ἓνα χρόνο μέσα τὸ κατάφερε νάχῃ δική του βάρκα. 'Σ ἄλλον ἓνα χρόνο ἡ βάρκα γέννηκε τρεχαντῆρι. Κάθε δώδεκα μῆνες γύριζε ὁ Καπετάν Γιῶργης χαρούμενος ἀπὸ τὰ ταξείδια του, καὶ σοῦ πάντρευε καὶ μιὰν ἀδελφή. Τὶ κακὸ γινούτανε 'ς τοὺς γάμους ἐκείνους! Ποῦ ἂν ἡ χαρὰ ἦτανε μιὰ γιὰ τὸ γαμπρὸ καὶ τὴ νύφη, ἦτανε δυὸ χαρὲς γιὰ κείνονε, γιατί κάθε γάμος τὸν ἔφερνε πιεὶ κοντὰ 'ς τὴν ἀρχοντοπούλα του. 'Στὸν τρίτο γάμο ἤμουν ἐγὼ ὁ γαμπρός, καὶ φτάνει νὰ σὰς πῶ πῶς τὰ σκυλιά με κρατήσανε ἓνα ἡμερόνυχτ' μακριὰ ἀπ' τὴ νύφη με τὰ ξεφαντώματά τους.

Ἐγύρφε ὁ κακομοῖρης νὰ κάμῃ τὲς προξενιές τότες, καὶ μακάρι νὰ τὲς ἔκανε, γιατί ἂν καὶ ἡ σερμαγιά του ὅλη 'πῆγε 'ς τὲς προίκες, τὸν ἔξευρε τώρα ὅλος ὁ κόσμος πῶς ἦταν ἄξιος, καὶ αὐτὴ ἦτανε μεγάλη σερμαγιά γιὰ τὸν Γιῶργη. Μὰ ἔλα δὲ ποῦ ἦτανε καὶ τὸ καίκι χρεωμένο, χτίσε χτίσε σπίτια γιὰ τὲς ἀδελφάδες! Τοῦ ἔταμε λοιπὸν, ἐπειδὴ καὶ ὁ πατέρας τῆς κοπέλλας εἶνε περήφανος ἄνθρωπος, ας πάγῃ ἓνα καλὸ ταξίδι ἀκόμα, κ' ὕστερα ἀπ' ἓνα χρόνο ἔρχεται καὶ ζητᾷ τὴν καλὴ του.

Θυμοῦμαι ἀκόμα τὴ βραδυὰ ποῦ πέρασε με τὰ παιγνίδια ἀπ' τὰ σπίτια της, καὶ τῆς τραγουδοῦσε διαβαίνοντας καὶ χωρὶς νὰ σταθῇ, γιὰ νὰ μὴ μυρισθοῦνε τίποτε οἱ δικοὶ της, ποῦ δὲν τὸ ἔβλεπαν:

Μισοῦ καὶ σ' ἀρίνω γειά, γλυκειά μου περιστέρα.

Στὸ παραθύρι πρῶτα νὰ πάρῃ ὁ νοῦς μου, ἄγέρα.

κι' ἀπὸ τὸ ἀπάνω ἀπάνω πάτωμα μισοανοίγει ἓνα παραθύρι.

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ τρεχαντῆρι σηκώθηκε, καὶ με μιὰ καραμπίνα ἀποχαιρετοῦσε ὁ Καπετάν Γιῶργης τὴ λυγερή του.

Πέρασαν ἑντεκα μῆνες, καὶ δὲν ἀκούσαμε τίποτε. 'Στὸ δωδέκατο μῆνα βοῦζει 'ς τὴ γειτονιά μιὰ φοβερὴ εἰδήσι. Ἡ ἀρχοντοπούλα μας ἀρρα-

βωνιάστηκε μ' ἓνα πλούσιο ξένο, ποῦ ἦτανε νὰ τὴν παντρευτῇ καὶ γλήγορα γλήγορα, καὶ νὰ τὴν πάρῃ 'ς τὸν τόπον του! Καὶ δὲν ἦτανε καὶ ψέμματα. Ἡ δουλειὰ γέννηκε ἄψε σβῦσε. Ἡ κοπέλλα φώναζε, ἔκλαψε, παρεκάλεσέ, φοβέριζε. «Ὅλα τοῦ κάκου! ἀπ' ταῦτ' καὶ 'ς τὸν παπᾶ! Καὶ σὲ μιὰ 'βδομάδα μέσα ὁ ξένος τὴν ἔπαιρνε 'ς τὸ χωριό του, μαζί με τὰ προικιά της, κ' ἐφαρμάκωνε τὸ σπιτικό μας χωρὶς νὰ γλυκάνῃ καὶ τὸ δικό του, γιατί τὸ καίμενο τὸ κορίτσι χτίσασε κι' ἀπέθανε σὲ μερικοὺς μῆνες.

Τὸ καραβάνι ἐκεῖνο ξεκινοῦσε ἀπ' τὴ μιὰ μεριά τὸ πρωῒ, καὶ ἀπ' τὴν ἄλλη ἔμπαινε τὸ βράδυ βράδυτ' τρεχαντῆρι τοῦ Γιῶργη 'ς τὸν κόρφο μας μέσα. Ἦτανε ἡσυχὴ βραδυὰ καὶ ἡ καραμπίνα του διαλαλοῦσε πάλι 'ς τὰ βουνὰ τριγύρω. Δὲν κατέβηκε κανένας ἄλλος 'ς τὴ σκάλα ἐκτὸς ἐμένα, γιατί ἐγὼ ἔξευρα καλλίτερα τὴ βίδα του, κ' ἐφοβήθηκα μὴν τύχῃ καὶ τὸν παραλωλάνουν οἱ ἄλλοι. Καὶ ποῦ νάξευρα! ».

Βγάζει πάλι τὸ κόκκινο μαντήλι ὁ Καπετάν Γιάννης καὶ σκουπίζει τὸ πρόσωπό του.

« Φοβερά βραδυὰ ἐκείνη, ἀφεντικό! Οἱ ναῦτες ἀρχίζανε νὰ μαζεύουν τὰ πανιά, ὁ Γιῶργης δὸς του τουφεκὲς καὶ τραγοῦδι, κ' ἐγὼ νὰ στέκουμ μονάχος 'στὴ σκάλα καὶ νὰ γίνεται ἡ καρδιά μου κομματία! Τὸ καίκι προσμένει ἀπ' ὄψε ἀπ' τὸ λιμάνι γιὰ ν' ἀνοίξῃ ὁ δρόμος ἀπὸ κατὶ ψαρόβαρκες ποῦ φεύγανε, ὁ Γιῶργης βγαίνει με τὴ βάρκα καὶ σὲ λίγες στιγμὲς τὸν εἶχα μπροστά μου. Σὰν με εἶδε νὰ στέκουμ ἔτσι μουνδιασμένος καὶ συλλογισμένος,

—Βρὲ Γιάννη, μοῦ λείν, τί ἔχεις; ἀπέθανε κανένας; πές μου τὸ νὰ γλυτώνουμε.

Σὰν τοῦ εἶπα με μασημένα λόγια πῶς δὲν ἦτανε θάνατος, αὐτὸς ἀμέσως μοῦ κάνει.

—Καὶ τί εἶνε; παντρεύτηκε;

Ἐμένα τότες με πῆραν τὰ δάκρυα. Με βλέπει μὲς 'ς τὰ μάτια κίτρινος σὰν τὸ θειάφι, καὶ δὲν λέγει λέξι· μόνο δαγκάνει με μιὰ λύσσα τὸ μουστάκι του, πηδᾷ 'ς τὴ βάρκα, καὶ πίσω!

Τᾶχασα καὶ δὲν πρόφτασα νὰ μῶ μαζί του· τὸν φώναξα, τὸν παρεκάλεσα 'στὴ ψυχὴ τῶν γονεῶν του, ποῖος ν' ἀκούσῃ! Ὡσοῦ ναῦρω ἄλλη βάρκα νὰ πάγω κατόπι του αὐτὸς κυβερνοῦσε τὸ τρεχαντῆρι ποῦ γύριζε πίσω. Σὲ μισὴν ὥρα δὲν ἔβλεπετε παρὰ ἓνα μικρὸ φῶς 'ς τὸ πέλαγο ποῦ ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ λιγόστευε.

Ὡς εἶδ' ὅτι εἶδα με τὰ μάτια μου. Τὰ ἄλλα θὰ σὰς τὰ πῶ σὲ λίγα λόγια, γιατί πέρασε κ' ἡ ὥρα, καὶ τὰ παιδιὰ θὰ τὸ παραξήλωσουνε κάτω 'ς τὴν ταβέρνα. Θὰ σὰς τὰ πῶ σὰν ποῦ τ' ἀκούσαμε ἀπὸ τοὺς ναῦτες ὕστερα ἀπὸ καμμιὰ 'βδομάδα.

Ὁ Καπετάν Γιῶργης ἀφῆκε τὸ καίκι νὰ πάῃ κατὰ τὸν ἄνεμον. Κι' ὁ βοριάς τῶφερε ἴσα

Ἰσα ἐδῶ 'ς τὸν πλατὺ Γιαλὸ ποῦ λέτε. Ἦτανε νύχτα, κι' ἀπάνω κάτω δυὸ μίλια μακριὰ ἀπ' τὴ στερεὰ, ὁ καπετάνιος φωνάζει τοὺς ναῦτες, τοὺς πλερώνει, καὶ τοὺς προστάζει νὰ πάρουν τὴ βάρκα καὶ νὰ πᾶν ὅπου θένε! Οἱ ναῦτες βλέπουν ἕνας τὸν ἄλλον σαστισμένοι, κάνουν ν' ἀντισταθοῦν, τοῦ λένε πῶς θὰ τοὺς πάρῃ ὁ κόσμος γιὰ κλέφτες, μ' αὐτὸς ἀρπᾷ τὴν καραμπίνα του καὶ τοὺς δίνει νὰ καταλάβουν πῶς δὲν χωρατεύει. Παίρνουν τὸ λοιπὸν τὴ βάρκα καὶ πρυμνίζουνε κατὰ τὴν ἀερογιαλιά. Μὰ εἶχανε καὶ τὸ μάτι τοὺς πίσω, γιατί ξέρανε πῶς κᾶτι τρέχει μὲ τὸν καπετάνιο. Σὲ λιγάκι βλέπουν τὸ τρεχαντήρι νᾶρχεται μ' ἀνοιχτὰ καὶ φουσκωμένα πανιά καταπάνω 'ς ἕνα βράχο, ἐκεῖ μισὸ μίλι ὄξω π' τὸν κάβο. Γυρνοῦνε τὴ βάρκα καὶ τραβοῦν ἴσια πρὸς τὸ βράχο. Ὡσοῦ νὰ πᾶνε, τὸ τρεχαντήρι ἦταν ἀφόντο, κι' ὁ καπετάνιος μαζί του! Τὴν πρώτη φορὰ ποῦ ἀνέθηκε μισοζώντανος, τὸν ἀρπαξε ἕνας τους, τὸν πῆραν 'ς τὴ βάρκα, καὶ τὸν βγάλανε 'ς τὴν ἀκροθαλασσιὰ! Ἡ ἀναπνοή του ξαναῆρτε, μὰ μήτε ἡ γνῶσί του, μήτε ἡ γλῶσσά του ξαναφάνηκε πιά.

Ἀφεντικό, τὰ ξέρεις ὅλα τώρα ἐπρόσθεσε ὁ Καπετάν Γιάννης μὲ βρεγμένα μάτια.

— Ἐκτὸς ἕνα πράμμα, τοῦ λέγω· πῶς δὲν τὸν ἐπήρατε πίσω;

— Ἐστάθηκε ἀδύνατο. Αὐτὸς πρέπει νὰ τᾶχε χαμένα πριχοῦ νὰ βουλιᾷ τὸ καίκι του. Σὰν τὸν γλυτώσανε καὶ τὸν φέραν ὄξω, τᾶχασε ὅλως διόλου. Γυρέφανε νὰ τὸν βάλουν 'ς ἕνα σπῖτι ὥσοῦ νᾶρτῃ κανέννας μας, μ' αὐτὸς δὲν τὸ κουνοῦσε ἀπ' ἐκεῖ κάτω. Σὰν ἦρτα καὶ τὸν ἡῶρα στρωμένο 'ς τὰ χαλίκια τοῦ γιαλοῦ καὶ τοῦλεγα νὰ πᾶμε πίσω, ἦταν τὸ ἴδιο σὰν νὰ μιλοῦσα σὲ πέτρα. Σιγὰ σιγὰ ἄρχισε νὰ μουρμουρίζῃ καθὼς ποῦ κάνει τώρα, κι' ἀπ' τὰ μισὰ λόγια του κατάλαβα πῶς τὸ κακὸ δὲν εἶχε γιατρειά. Μιὰ μέρα τὸν ἔβαλα μὲ τὸ ζόρι 'ς ἕνα καίκι, κ' ἐπήδηξε 'ς τὸ γιαλὸ σὰν τὴν γάτα καὶ κολύμπησε ὄξω.

Ἐρχομαι τώρα δυὸ φορές τὸ χρόνο καὶ τὸν βλέπω. Τὸν βρίσκω κεῖ κάτω πρὸς τὸ κοιμητήριό τῆ νύχτα, γιατί ἂν καὶ τρελλός, δὲν θέλει νὰ ξέρῃ κανέννας τί του εἶμαι. Θέλει νὰ μένῃ ὁλότελα ἀγνώριστος ἐδῶ πέρα. Τοῦ φέρνω ροῦχα κάθε φορὰ ποῦρχομαι, κι' αὐτὸς τὰ κουρελλιᾷζει πρῶτα κ' ὕστερα τὰ φορεῖ. Εἶνε ὁ καϊμένος κι' αὐτὸς βουλιασμένο καράβι, ὁ νοῦς του ἐσταμάτησε σὰν τὸ τρεχαντήρι του στὸν πάτο μὲ ὅλες τὰς σερμαγιές του. »

Τώρα τὰ χεῖλη τοῦ Καπετάν Γιάννη τρέμαν' ἀπ' τὴ συγκίνησι.

— Ἐνὰ κρασί, καπετάνιο, νὰ πᾶν ἡ πίκρες κάτω! Παληόκοσμος!

— Γειά σας, ἀφεντικό, καλὴ ἀντάμωσι! »!

Καὶ ἤπιε τὸ «ποδκράτο» μ' ἕνα πείσμα σὰν νὰ γύρευε νὰ πνίξῃ τὸν πόνο ποῦ τὸν βασάνιζε.

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ γριπὸς ἔφευγε, καὶ εἶδα τὸν καπετάν Γιάννη νὰ κοματιάζῃ ἕνα καπὸτο, καὶ νὰ μουρμουρίζῃ ἀκατανόητες λέξεις κυττάζοντας πρὸς τὴ θάλασσα.

ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ.

ΦΡΟΜΩΝ ΚΑΙ ΡΙΣΛΕΡ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΑΛΦΟΝΣΟΥ ΔΟΛΕ

Μετάφρασις Χ. Ἀννίνου.

(Συνέχεια· ἴδε προηγουμένον φύλλον).

Καθόσον ὁ σταθμὸς ἐπληροῦτο ὑπὸ τοῦ πλήθους ἡ διόδος καθίστατο δυσχερεστέρα. Αἱ ἀμαξαὶ διεδέχοντο ἀλλήλας ἀδιακόπως· ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ τρέχῃ ἀπὸ τῆς μιᾶς θύρας εἰς τὴν ἄλλην. Τότε ἐξῆλθε σκεπτόμενος ὅτι προτιμότερον ἦτο νὰ μένῃ ἔξω διὰ νὰ ἴδῃ κάλλιον, μὴ δυνάμενος νὰ ὑποφέρῃ ἐπὶ πλέον ἐντὸς τῆς χυδαίας τὴν ὄψιν καὶ πνιγερὰν ἐχούσης ἀτμοσφαίραν αἰθούσης ἐκείνης, τὴν ἀγωνίαν ἣτις ἤρχισε νὰ τὸν βασανίζῃ.

Ὁ Σεπτέμβριος ἦτο περὶ τὰ τέλη του, ἐπεκράτει δὲ καιρὸς θερμὸς καὶ ὑγρὸς. Ἐπεπλανᾶτο εἰς τὸν ἀέρα ἐλαφρὰ ὁμίχλη, ἀναμέσον τῆς ὁποίας οἱ φανοὶ τῶν ἀμαξῶν ἐφαίνοντο θολοὶ κάτω εἰς τὴν μεγάλην κατωφερῇ λεωφόρον. Καθεὶς φθάνων ἐφαίνετο λέγων: «Ἐγὼ εἶμαι... ἰδοὺ με!» Ἡ Σιδωνία ὅμως δὲν ἐφαίνετο ποτὲ κατερχομένη, τὴν δὲ ἀμαξάν ἦν παρητήρει μακρόθεν ἐρχομένην μὲ τὴν καρδίαν πᾶλλουσαν ἐξ ἐλπίδος, τὴν ἔβλεπεν ἐπιστρέφουσαν εἰς Παρισίους χυδαίως ἐλαφρὰν καὶ κενήν.

Ἡ ὥρα τῆς ἀναχωρήσεως προσήγγιζεν. Παρητήρησεν εἰς τὸ ὥρολόγιον καὶ εἶδεν ὅτι ὑπελείπετο μόνον ἕν τέταρτον τῆς ὥρας. Τὸ τοιοῦτο τὸν κατεπτόησεν, ἀλλ' ἦδη ὁ κώδων τῆς ἀνοιχθείσης θυρίδος τῶν εἰσιτηρίων τὸν ἐκάλει. Ἐδραμε καὶ κατέλαβε τὴν θέσιν του ἐν τῇ μακρᾷ σειρᾷ.

— Δύο εἰσιτήρια πρώτης θέσεως διὰ Μασσαλίαν! εἶπεν.

Ἐνόμιζεν ὅτι ἦτο καὶ τοῦτο ἑναρξὺς κατοχῆς.

Μεταξὺ τῶν καταφόρτων ἐκ δεμάτων ἀμαξίων καὶ τῶν συνωθυμένων καθυστερούντων ἐπιβατῶν βαδίζων ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πρώτην τῆς ἐπισκοπήσεώς του θέσιν. Οἱ ἡνίοχοι ἐκραύγαζον αὐτῷ: «ἐμπρός!...» Ἰστατο ἐγγὺς τῶν τροχῶν καὶ τῶν ἵππων, μὲ τὴν ἀκοὴν ἐκχωρηθεῖσαν ἐκ τοῦ θορύβου, μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑπερμέτρως διεσταλμένους. Δὲν ἀπέμενον εἰμὴ πέντε λεπτά. Ἦτο σχεδὸν ἀδύνατον νὰ φθάσῃ ἐγκαίρως